

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ ЯК ІНСТРУМЕНТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛІНГУ

THE REASONING FOR THE SELECTION OF SOFTWARE AS THE INSTRUMENT OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF CONTROLLING

УДК 338.2

Селіванова Н.М.

к.е.н., доцент кафедри обліку,
аналізу і аудиту
Одеський національний політехнічний
університет

Химич Р.В.

студент
Одеський національний політехнічний
університет

У статті розглянуто наукові роботи авторів, що досліджували програмні продукти, які забезпечують контролінг на підприємстві. Порівняно програмні продукти щодо обліково-аналітичного забезпечення контролінгу на підприємствах. Обґрунтовано необхідність впровадження контролінгу на підприємствах. Розглянуто критерії вибору програмного забезпечення контролінгу. Виділено найкраще програмне забезпечення контролінгу для малого та великого бізнесу.
Ключові слова: контролінг, програмні продукти, автоматизація контролінгу.

В статье рассмотрены научные работы авторов, которые исследовали программные продукты, обеспечивающие контролинг на предприятии. Сравнены программные продукты по учетно-аналитическому обеспечению контроллинга на предприятиях. Обоснована необходимость вне-

дрения контроллинга на предприятиях. Рассмотрены критерии выбора программного обеспечения контроллинга. Выделено лучшее программное обеспечение контроллинга для малого и крупного бизнеса.

Ключевые слова: контролинг, программные продукты, автоматизация контроллинга.

The article deals with the scientific work of authors who studied software products that provide controlling in the enterprise. Comparative software products for accounting and analytical support of controlling at enterprises. The necessity of introduction of controlling in the enterprises is substantiated. Criteria for choosing control software are considered. The best software for controlling for small and big business is selected.

Key words: controlling, software products, controlling automation.

Постановка проблеми. В умовах економічної кризи перед підприємствами України набуло великої важливості завдання збереження та покращення здобутих позицій на ринку. Одними з методів вирішення цього питання є контролінг та його автоматизація.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням програмних продуктів, що забезпечують контролінг на підприємстві, присвячені роботи таких вчених, як В. Тарасюк, А. Яблонська, Г. Шершньова, В. Олійник, Ф. Бутинець, Я. Соколова, С. Брехун, М. Козак, М. Петру.

Постановка завдання. Метою статті є розгляд програмних продуктів щодо обліково-аналітичного забезпечення контролінгу на підприємствах України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нестабільна економічна ситуація, конкуренція, глобалізація, поява на ринку нових продуктів зумовлюють впровадження на підприємствах системи контролінгу.

Контролінг – це одна з найсучасніших і найефективніших систем управління підприємством, відобрана система, економічна сутність якої полягає в динамічному процесі перетворення та інтеграції наявних методів обліку, аналізу, планування, контролю та координації в єдину систему отримання, оброблення інформації для прийняття на її основі управлінських рішень, а точніше в систему управління підприємством, орієнтовану на досягнення всіх завдань, що постають перед підприємством [1].

Контролінг дає змогу підприємствам передбачити економічно несприятливі ситуації та уникнути

їх. За допомогою контролінгу розробляється стратегія розвитку підприємства.

Необхідність впровадження контролінгу на підприємстві зумовлена такими причинами:

- підвищення нестабільності зовнішнього середовища висуває додаткові вимоги до системи управління підприємством;
- ускладнення систем управління підприємства вимагає механізму координації всередині системи управління;
- необхідність побудови спеціальної системи інформаційного забезпечення управління [2].

Дані бухгалтерського обліку виступають в ролі джерел інформації, контролінгова служба їх аналізує, виявляє ймовірні ризики та пропонує план подальших заходів, спрямованих на розвиток підприємства.

Під час впровадження системи контролінгу перед підприємством постає завдання вибору програмного продукту для автоматизації контролінгових процесів. Автоматизація контролінгу прискорить процес оброблення даних та забезпечить оперативне надання інформації для прийняття управлінських рішень.

Сьогодні на вітчизняному ринку представлена значна кількість інформаційних систем, розробники яких анонсують їх широкі можливості для автоматизації управління підприємств різних сфер національної економіки. Серед найбільш поширених на вітчизняному ринку є комплексні інформаційні системи, що включають певні елементи контролінгу, серед яких слід назвати розробки

вітчизняних та зарубіжних компаній, зокрема R/3 (компанія "SAP AG"), SAS System (компанія "SAS Institute"), Oracle Express (компанія "Oracle"), «Галактика» (компанія «Галактика»), «Флагман» (компанія «ИНФОСОФТ»), «М-3» (компанія «Клієнт-Серверні Технології»), «Алеф» (компанія "Alaf Consulting and Soft"). Розробники цих програмних продуктів анонсують широкі можливості своїх розробок, проте не всі з них відповідають реальним потребам менеджерів та контролерів [3].

Окремий модуль «Контролінг» надають програмні продукти компаній "Oracle Corporation", "SAP AG", ТОВ «Корпорація Галактика» та ТОВ «1С».

Головними перевагами модуля контролінгу "SAP AG" та ТОВ «Корпорація Галактика» є можливість планування витрат як усього підприємства, так і за окремими підрозділами виробництва. Компанія "Oracle Corporation" найбільший акцент зробила на віддаленому управлінні виробництвом за допомогою планшета чи мобільного телефону.

Фірми "Oracle Corporation" та "SAP AG" орієнтовані на великі компанії, приблизна вартість використання їх програмних продуктів становить 70 000 доларів США за рік. Вартість продуктів ТОВ «Корпорація Галактика» та ТОВ «1С» становить від 2 000 до 7 000 доларів США, отже, їх продукти більш доступні для суб'єктів малого та середнього бізнесу.

Продукти компаній «Галактика» та «1С» містять значну кількість модулів, орієнтованих на українські компанії, "Oracle Corporation" та "SAP AG" більше спрямовані на міжнародний досвід ведення бізнесу.

В табл. 1 наведено порівняльну характеристику функціональних можливостей програмних продуктів щодо контролінгу.

Найбільш поширеним в Україні є програмне забезпечення компаній "SAP AG" та «1С».

Так, сьогодні "SAP" пропонує своїм клієнтам більше 25 галузевих пакетів рішень, таких як аеро-

космічна й обробна промисловість, автомобільна промисловість, банківська сфера, високі технології та електроніка, вища освіта та наукові дослідження, гірничо-видобувна промисловість, державний сектор, залізнична галузь, охорона здоров'я, логістичні послуги, машинобудування, нафтова та газова промисловість, оборона та національна безпека, обробна промисловість, гуртова торгівля, роздрібна торгівля, галузь зв'язку, проектування та будівництво, виробництво товарів суспільного вжитку, професійні послуги, засоби масової інформації, страховий бізнес, послуги поштового зв'язку, фармацевтика та біотехнології, хімічна промисловість, енергетика та сфера ЖКГ [4].

Компанія «1С» працює в галузях паливно-енергетичного комплексу, сільського господарства, торгівлі, промислового виробництва, будівництва, фінансового сектору, логістики, професійних послуг тощо.

Важливо відзначити появу на українському ринку інформаційних технологій, що забезпечують контролінг, системи "IT-Enterprise" – програмного продукту від корпорації «Інформаційні технології». "IT-Enterprise" нині є єдиним програмним продуктом українського виробника, що має модуль «Бюджетування і контролінг».

Модуль «Бюджетування і контролінг» включає:

- фінансове планування і бюджетування;
- управління бюджетним процесом;
- оперативний фінансовий документообіг;
- базові процеси фінансового планування;
- систему електронних платежів;
- калькулювання планової собівартості;
- Activitie Based Costing, тобто процесно-орієнтоване управління витратами;
- облік фактичних витрат на допоміжне виробництво.

Головною перевагою системи "IT-Enterprise" є те, що під кожне підприємство її удосконалюють з урахуванням особливостей галузі, в якій працює

Таблиця 1

Порівняльна характеристика функціональних можливостей модуля контролінгу в інформаційних системах

Можливості модуля	Виробники програмного продукту			
	"Oracle"	"SAP AG"	«Галактика»	«1С»
Планування та облік витрат за окремими структурними одиницями підприємства, місцями виникнення витрат, у будь-якій сфері та на підприємстві загалом у режимі реального часу з використанням різних методів обліку та планування витрат	–	+	+	–
Порівняння планових і фактичних величин для вимірювання та оцінювання ступеня досягнення мети	+	+	+	+
Аналіз відхилень, інтерпретація причин відхилень плану від факту та вироблення пропозицій для зменшення відхилень	+	+	+	+
Формування звітності в інтерактивному режимі	+	+	+	+
Підтримка українських національних стандартів бухгалтерського обліку (НСБО) та міжнародних стандартів фінансової звітності (автоматизація МСФЗ)	+	+	+	+
Організація віддаленого доступу до системи	+	+	+	–

підприємство, та з урахуванням особливостей самого підприємства.

Із системою "IT-Enterprise" працюють відомі вітчизняні підприємства різних галузей економіки. Серед них слід назвати такі, як ВО «Південний машинобудівний завод ім. А.М. Макарова», Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря» – «Машпроект», Полтавський ГЗК, Харківський тракторний завод, Черкаський «АЗОТ», шинний завод «Росава», Нижньодніпровський трубопрокатний завод, Інтерпайп Ніко-Тьюб, Кременчуцький колісний завод, суднобудівний завод «Океан» у м. Миколаєві, Камкабель, Севкабель-холдинг, Київхліб, Фармак, Єнакіївський металургійний завод, Український графіт у м. Запоріжжі, Високовольтний союз, Дніпровагонмаш у м. Кам'янську, Насосенергомаш, Креді Агріколь Банк (Credit Agricole Group), Державний експортно-імпорتنний банк України [8].

Висновки з проведеного дослідження.

Під час вибору програмного продукту для забезпечення контролінгу на підприємстві необхідно враховувати розмір підприємства та його цілі. Програмні продукти фірми "SAP AG" та корпорації «Інформаційні технології» найбільш ефективні для забезпечення контролінгу на великих підприємствах. Для малих та середніх підприємств краще використовувати програмне забезпечення фірм «1С» чи «Галактика».

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Воляник Г., Марушко Н. Контролінг у системі управління підприємством. Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.4. С. 151–155.
2. Одновелик В. Контролінг – сучасна концепція забезпечення стабільного розвитку підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2009. № 6. С. 127–131.

3. Тарасюк М. Дослідження ринку інформаційних систем для автоматизації контролінгу в управлінні торговельними мережами. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. 2009. № 4. С. 266–276.

4. Офіційний сайт компанії "SAP". URL: <http://www.sap.com/cis/index.epx>.

5. Офіційний сайт компанії ТОВ «1С». URL: <http://www.1c.ua>.

6. Офіційний сайт компанії "Oracle Corporation". URL: <https://www.oracle.com>.

7. Офіційний сайт компанії «Галактика». URL: <http://galaktika.ua/blog/erp.html>.

8. Офіційний сайт компанії «Інформаційні технології». URL: <http://www.it.ua/about.php>.

REFERENCES:

1. Volianyk H. Kontrolinh u systemi upravlinnia pidpriemstvom / H. Volianyk, N. Marushko // Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy. – 2009. – Vyp. 19.4. – S. 151–155.

2. Odnovelyk V. Kontrolinh – suchasna kontseptsiia zabezpechennia stabilnoho rozvytku pidpriemstva / V. Odnovelyk // Aktualni problemy ekonomiky. – 2009. – № 6. – S. 127–131.

3. Tarasiuk M. Doslidzhennia rynku informatsiynykh system dlia avtomatyzatsii kontrolinhu v upravlinni torhovelnykh merezhamy / M. Tarasiuk // Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu. – 2009. – № 4. – S. 266–276.

4. Ofitsiynyi sait kompanii "SAP" [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.sap.com/cis/index.epx>.

5. Ofitsiynyi sait kompanii TOV "1C". – Rezhym dostupu: <http://www.1c.ua>.

6. Ofitsiynyi sait kompanii "Oracle Corporation" [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.oracle.com>.

7. Ofitsiynyi sait kompanii "Halaktyka" [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://galaktika.ua/blog/erp.html>.

8. Ofitsiynyi sait kompanii "Informatsiini tekhnolohii" [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.it.ua/about.php>.

Selivanova N.M.Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Accounting, Analysis and Audit,
Odessa National Polytechnic University**Khymych R.V.**Student,
Odessa National Polytechnic University

THE REASONING FOR THE SELECTION OF SOFTWARE AS THE INSTRUMENT OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF CONTROLLING

The article is devoted to the consideration and comparison of software products for the accounting and analytical support of controlling at enterprises.

The authors note that controlling is one of the most modern and effective enterprise management systems, an isolated system whose economic essence consists in the dynamic process of transforming and integrating existing accounting, analysis, planning, control, and coordination methods into a single system for obtaining, processing information for the adoption on its basis of managerial decisions, or more precisely in the enterprise management system, oriented to the achievement of all tasks facing the enterprise. The authors pay attention to the fact that in Ukraine, a separate program module "Controlling" is provided by Oracle Corporation, SAP AG, Galactic Corporation LLC and 1C LLC. Compare controlling modules from Oracle Corporation, SAP AG, Galactic Corporation LLC, and 1C LLC to each other. It is noted that the most widespread software in Ukraine is SAP AG and 1C.

Separately, the authors note the emergence in the Ukrainian market of information technology, which provides controlling IT-Enterprise software from the corporation "Information Technologies". Consider the composition of the "Budgeting and Controlling" module of the IT-Enterprise system. It is pointed out that the main advantage of the IT-Enterprise system is that it is improved by each enterprise taking into account the specifics of the industry, in which the enterprise operates, and taking into account the characteristics of the enterprise itself. The list of the most famous companies that work with the IT-Enterprise system is listed. According to the authors, when choosing a software product to ensure controlling, the enterprise must take into account the size of the company and its purpose. Software products from SAP AG and Information Technologies Corporation are most effective in providing control over large enterprises. For small and medium-sized enterprises, it is better to use 1C or Galaxy firmware.